

BỒ-VĂN-Y
TỔNG-LÝ

Giá bán nhứt trình
AN-HÀ

Trọn năm.....5400
Sáu tháng.....3 00

Giá bán riêng nhứt
trình L'APPEL

Trọn năm.....6400
Sáu tháng.....4 00

Giá bán chung hai bên

Trọn năm.....10400
Sáu tháng.....6 00

AN-HÀ-BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
EDITION EN QUOC-NGU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG - Boulevard Delanoue - Cantho

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BÚT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt-trình hay là gởi
bài đăng báo xin đề thơ
cho M. Bồ-văn-Y

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gởi số tiền
luôn, hẳn-quản lấy làm
thảm cảm.

LUẬN VỀ CUỘC THƯƠNG-MẠI XỨ NAMKỲ

Cuộc thương mại xứ Nam-kỳ tuy chưa
được phát đạt, chờ hàng trong năm
năm sau đây nên nhậm được hơn rồi.
Kìa như tỉnh Cần-thơ, tỉnh Vĩnh-long,
nhiều nhà tư bản này ở đây ra lập
liệm này ở đây cũng là hàng hóa hàng
hóa đến được đến vùng, lần lần tỉnh
Bắc-tre, Mỹ-tho, Tân-an cũng như thế,
liệu này quần đất-lộ này nhờ mà dần
và nhà tư bản thì ở, song người đông
bang mình cũng ra mà nói là thương
trương, vậy cho nên tiệm khách khi
trước được bốn năm nay còn có một;
tuy bây giờ nó đã đến đến đến đến
rút rìa lần khách họ cũng không thể
đứng đó chờ lâu được.

Hãy đem tên châu-thành Saigon và
Cholon là chỗ khách kiều cư chiếm cái
địa-vị lớn trong nước thương trường,
nay cũng có người Namkỳ và người
Bắc-kỳ ra lập tiệm cũng nhiều rồi; ấy
vậy ai dám nói rằng người Anam chẳng
có lòng thương-thân tương-ái, chẳng biết
ưu giã đoàn thể.

Tuy chưa biết chắc chắn con mắt đêm
thấy trong năm năm nữa thì nẽu buồn
Anam choán được một phần tư của
khách.

Vì làm sao? Lý việc của chúng tôi
mà loạn thì đủ rồi.

Từ khi cha mẹ sanh trường chúng tôi
lớn lên cho đi học thì giờ một lòng
ngày sau ra làm quan mà thôi. Vì vậy
chúng tôi yêu ấp trong lòng hai chữ
(quan lại) cho đến đến đến nay thì
dần dần hàng sơ học là đồ tiền môn mà
trong gia-quyển thấy đáng tiền từ báo
chữ nhỏ bằng cây kim cho công mưng
rõ rõ ràng, bây ra nững tiếp này tiếp
kia, đặt bỏ đi học học. Toàn chi
bướng ông anh họ có con gái 13, 14,
nghe nói mấy ông thì đến vào trường
lớn đều năm mười, coi giờ, nói ra nói
gái, cây mai kia mới họ xúi dục cho
cưới con gái mình.

Bên khi học trường lớn thì ra chúng
tôi công lớn mà vẫn lòng quan lại, một
ít năm dần thấy khó bề chen lấn nên lo
được trở lại với gót thương trường, vào
hàng này hàng kia, tiệm kia, nhà hàng
nọ học nghề thương-mại; hiện nay học
sanh ra trường mỗi năm có trên mấy
ngàn thấy vậy nên nói gót theo sau, lần
lần kể vào người ra, kể qua người lại,
lịch phóng công và trăm người giúp việc
bằng, trong đó cũng có đôi ba chục
người sành nghề buôn bán, nay ra lập
tiệm họ vẫn bởi quyền lợi cho quê hương
mình.

Mở thử một tờ báo ra tra xem, kìa
những lời cáo bạch, những tên đứng
làm chủ tiệm, ấy là người danh giá, chứ
chẳng phải như khi trước là tay kẻ
mua dốt nát, vậy nên Anam mới chế
nghệ thương mại là bên họ.

Nói nghỉ lại cái biểu liệm lưu rõ ràng
đăng vào tờ báo, quý biết họ nhiên,

danh tiếng cõi trong cả xứ, sánh lại khi
trước một cái tên mình thì dấu chứng
cái đăng vào tờ báo thì ừ ừ, mà trong
đến đến sát hại heo heo, nết lại càng
hỗ thêm qua đời.

Người Anam trong Nam-kỳ ai ai họ
nghe nói đến hai chữ "thương-mại"
thì vùng mình còn ở ở như nghe nói
một đầu tai nạn chỉ xảy đến cho mình,
có hồi lại tai nạn lại như vậy; buôn bán
lâu chi mà phải chịu lỗ là. Lợi nói ấy
nghe qua cũng phải, bởi làm sao?

Người xứ Namkỳ điển phi địa lợi,
vậy nên nghề thương-mại của mình là nguê
uông, đất địa để ruộng lúa, nuôi lo
vùng phân tưới nước nâng ngày như
bên Âu-châu cũng là như Bắc-kỳ. Kìa
tôi coi một dừa nhỏ lượm một trái ở
kho đem rải bột trong một cái chậu đất,
đổ lên trên một lớp đất mềm cho khỏi
chìm ăn, rồi tưới nước thì tự nhiên
ít ngày mọc lên cây rồi trở ra bóng trái,
chờ khô đến trường mà học.

Ấy vậy bề sanh nhai thiệt dễ, nên
chẳng lo chuyên nghề buôn bán, lần lần
khách kiều cư mới chiếm được cái địa
vị lớn.

Song kể từ ngày nhà nước Đại-Pháp
qua báo hộ nước Nam ta, lo lập đường
đường mà báo đường hải-hi, lập
trường mà dạy dỗ chúng ta và mở mang
đàng học thức cho chúng ta có nghề
sanh-nhai nê chân, bởi vậy cho nên
số sanh càng ngày càng đông còn số tử
thì ít, lại mỗi năm họ sanh ra trường
có mấy ngàn, lần lần bề sanh nhai càng
ngày càng eo hẹp nên người Anam
mới chen vai vào mà buôn bán.

Thị nghiệp thay, ra buôn bán thì
số sách không còn, phần thì nghiệp
thương lâu nay còn ra đẹp đến nên phải
đổ là, ông lòng rùng rợn.

Nay tôi sống lòng đương một khoản
trong báo An-Hà để mà chỉ vẽ nghề
thương-mại cho đồng bang coi theo đó
học lần lần đến khi ra lập tiệm thì
cũng biết chút ít. Song học thì học vậy
còn cũng phải đến mỗi tiệm mà làm
công, coi cách cư xử của người, lần
lần tập cho rành, và giao thiệp cho biết
đồng minh hàng, thì đến ngày ra buôn
bán mới vững bước.

Nếu nói rằng người khách không có
học nghề luôn bên sau làm công được
vậy, ấy là làm to đó.

Hãy xét rõ lại coi, người khách khi
lên tạo mới sang qua Nam-Việt thì là
pháp vào trường huấn luyện của họ nó.
Trường ấy ở đâu?

Khi ban sơ chúng nó xin vào đứng
làm công một tiệm nào, ban ngày buôn
bán cho biết giá hàng hóa trời sụt, ban
đêm tập làm sổ sách, đưa lại học tiếng
Anam cũng là tiếng Langsa cho dễ bề
giao thiệp, tiền công không lãnh, bỏ vào
phần hàn với chủ, đến khi lớn làm tại
phủ cũng là (thô-báo), tập cách đối đãi

KHẢO VỀ PHÉP BIÊN CHÉP SỔ SÁCH TRONG NHÀ BUÔN

(TIẾP THEO)

(Xem An-Hà từ số 337)

CÁCH CẢI SỬA KHI LÀM NHỰT KÝ LỖN

Luật thương-mại có cấm rằng: làm nhứt ký không được bôi, không được
cạo, không được sửa mực đỏ, không được viết chống, không được chữa trống
mà công không được gạnh ngoài lề. Vậy thì khi nào mới có làm nhứt thì mới sửa
làm sao?

Cách sửa như vậy:

Tỷ như mực đầu hết trong nhứt ký của hiệu Bồ-văn-Chiêm là mực này:

Tờ bạc (thần)	5.400
Tiền vốn (xuất)	5.400
Mà ta ruỗi tam lớn như vậy:	
Tờ bạc (thần)	4.500
Tiền vốn (xuất)	4.500
Số 4500\$ là số sai. Vậy ta phải sửa như vậy:	
Tiền vốn (thần)	4.500
Tờ bạc (xuất)	4.500
Đặng hủy bỏ mực trên đây sai.	
Đoạn ta làm một mực khác như vậy:	
Tờ bạc (thần)	5.400
Tiền vốn (xuất)	5.400

Ấy vậy khi có một mực nào vô nhứt ký sai thì phải làm một mực khác hủy
bỏ mực sai ấy. Mực đỏ hủy bỏ mực trên đó thì phải làm nước với mực trên ghĩa
là khoản thâu trong mực trên thì thành ra khoản xuất mực dưới, còn khoản xuất
mực trên thì lại thành ra khoản thâu mực dưới.

CÁCH XEM XÉT MỘT BẢN TẤT-NGUYỆT

Trên kia đã nói nhờ bản tất nguyệt mà mình có thể biết rằng khi làm nhứt
kỳ và số cái có lớn có sai hay không. Bản tất-nguyệt chẳng phải có một phần
liệu lợi đó mà thôi đâu; Bản tất-nguyệt còn có ích cho ta nhiều việc nữa, vì nhờ
nó mà ta biết được cuộc buôn bán của ta mỗi tháng ra thế nào, lời hay lỗ, lớn
hay thôi. Như trong bản tất-nguyệt của hiệu Bồ-văn-Chiêm trước đây thì ta thấy:

- 1° Khoản Tờ bạc thâu vô 5895\$80, xuất ra 1894\$30, còn lại trong thì 4001\$50.
- 2° Khoản Tiền vốn thì không thêm không bớt.
- 3° Khoản Hàng hóa mua vô 1626\$20, bán ra 536\$69, hàng còn lại 1089\$51.
- 4° Khoản Số dư tại kho 100\$40.
- 5° Khoản Đồ từ kho thâu vô 401\$70, không có xuất.
- 6° Khoản Lợi lỗ lời được 159\$11.
- 7° Khoản Các món mua hàng chịu mua hàng 315\$00, trả tiền rồi 115\$00, còn
thiếu lại 200.00.
- 8° Khoản Các chủ bán hàng chịu bán 670\$00, thâu tiền rồi 336.00, còn lại
334.00 chưa thâu.

Trong tháng Mars 1921 hiệu Bồ-văn-Chiêm bán hàng lời được 159\$11, mà
tiền số phí trong tháng ấy là 100.40. Vậy thì, nếu trừ tiền số phí ra thì số tiền
lời ròng là 58.71.

Ấy vậy, nhờ bản tất-nguyệt mà người buôn-bán dần thấy sự hành-dộng của
cuộc thương-mại mình mỗi tháng. Đó cũng là một sự tiện lợi của lối "song-quan".

BỒ-VĂN-Y

(Sau tiếp theo)

với kẻ tiền công, biết rằng nghề buôn
bán, biết giao thiệp với các tầng cùng
là các hạn hàng; khi ấy chủ về Tào có
làm giao kèo lại để cho đứng làm Quản-
lý. Đến khi chủ trở sang Việt-Nam thấy
công việc làm rành thì tách ra cho một
tiệm ngành. Có phải tiệm cái ấy là
Trường Thương-mại của họ khách
chàng?

Ký sau tôi sẽ luận về việc buôn bán

nào phải về tay dân-bà con gái Anam,
còn nghề nào dân-ông con trai phải
gánh vác, cách lập trường dạy buôn bán
ra làm sao, và chỉ sách nào làm cho
cuộc thương-mại nhà Nam được kết quả.

"Còn nữa"

HUỖNH-THẠNH-KHOE

Thương-mại Công-nghệ Học-đường

Chợ Lớn

Trung-châu lữ quán (HOTEL CENTRAL)

Kính trình Lục-châu quý khách rõ:
Ngày 1er JANVIER 1924 rồi đây, chúng
tôi có mở một nhà khách-sang hiện
là: **Trung-Châu lữ-quán**
(**Hôtel Central**) tại đường Boulevard
Delanoue, giữa châu-thành Cantho, chỗ
nhà in cũ. Nhà nghỉ chúng tôi cao-ráo,
sạch sẽ, ở nhậm chỗ thanh vắng, êm tịch
và trông vào trung ương châu thành.
Phòng thì rộng-rãi, mát-mẻ, nhà tiêu
nhà tắm, nhà bếp toáy đều, tinh-khiết,
vẽ-vang; giường nằm, drap, cạp-là
khăn bàn áo gối trong phòng thường
giữ-rìu sạch sẽ. Lại trong mỗi phòng
có đặt ống dẫn nước cho tiện bề quý
khách rửa ráy. Phía sau có chỗ để xe
hơi.

Phòng chúng tôi làm thiệt là kỹ
lượng, quý vị khách đến ở sẽ
được mọi bề thuận tiện, tưởng không
đâu bằng. Xin quý khách đến ở một
lần thì rõ.

Hãy nhớ lời này

Đồng-bang đã biết rõ gach ngồi của
chúng tôi thiệt tốt. Nhưng mà có nhiều
vị dợi tới chừng cất nhà mới mua.
Vậy xin từ nay về sau làm ơn, trước
khi đến dùng gach, hãy viết thư
cho hay; cũng vậy ai xài gach chúng tôi
cũng ráng chờ cho kịp vậy.
Gach ngồi tốt thương hàng.
Xin Bồ-g-bảo quan cố, chẳng giám
bán mắc.

Bồ-văn-Chiêm
Propriétaire à Tráon

Văn uyển

Hình con gái trong kiền

Khéo bày khéo ai vẽ dạng người
Mỗi son mày liễu sắc thêm tươi
Trong gương rực rỡ màu trắng chói
Ngoài giá xuê-xang sắc nước đời
Liệt thấy dấu ham thêm mỗi mái
Chợt nhìn luống vắng với con người
Phải chi mua đặng lời ăn nói
Cảm sắc mười phần cả vẹn mười.
Lục thập Lão-ông: Ng: v. S.
Chánh-Tổng An-Trường Cantho

Hòa vận

Khá khen cho thợ vẽ nên người
Hình vóc xem qua dạng tốt tươi
Má phơn môi son tớn tớn mầu nhàu
Mây lăm mắt phụng thấy tình đời
Huê tàn mình đứng nên tẻ chĩnh
Đầu hồ tay rờ quá dễ người
Ước đặng nói năng như kẻ trẻ
Mười phần tài sắc trọn vẹn mười.
Trần-giang: Nguyễn-quang-Kiến

Hòa vận

Phượng phi bức tượng nữ chi người
Lộng lín xem càng đủ vẻ tươi
Dương liễu hình lưng khoe sắc nước
Anh đào mẩn mẩn nở ló lờng đời
Vuốt vai cao dọai vai trắng dạ
Nhìn mặt thêm buồn bấy cặp người
Cổ cảnh không tình là làm tiếc
Mười phần ngấm cảnh tiết vừa mười.

Thế-Trung

Tiệc mừng vinh thăng

Tuổi Tạ-quang-g-Mậu-cử Hương-chủ làng Nhơn-nghĩa (Cántho) mới được quan cấp bằng làm chức Song-biện phó-tổng trong tổng Bình-Dào. Ngày 12 Avril này thấy Tạ-quang có bày một cỗ bi-tiệc lại đình thần làng Nhơn-nghĩa, chưng dọn đẹp-dẽ, kết lạt treo cờ, có mướn mấy diễn-khi cho đèn chạy sáng khắp nơi, lại có rước sáo hát cải-lương Tập-lịch-bang ở Thốt-nốt đến hát 3 đêm, trọng cuộc đãi đằng quan làng xóm và xem hát chơi cho vui.

Chiều 12 Avril nhâm chiểu thứ bảy có mướn một chiếc tàu rước qui ông qui thầy các ty các sở ở Cántho đến Nhơn-nghĩa mà dự tiệc. Lúc 6 giờ tối tàu vô đến nơi, Tây Tạ-quang có sắp cuộc nhỉnh tiếp rất trọng hậu, có đánh nhạc bác-cầu quảng-dông và đối pháo đi-khi còn bài bùa hương chức làng đứng ra chào mừng các quan chức xem rất tế chỉnh.

Vào nhà tiệc ăn tọa, trước khi dùng rượu khai-vị, giữa có Quan làng dòng dõi, thì Quan lớn Đốc-phủ chủ-quan Đốc-quang-Trữ đứng trước mặt Thấy Tạ-quang-Mậu, tỏ lời xin thay mặt cho quan Chủ-Tịch Cántho đeo giây "Bong" cho chức Song-biện Phó-tổng cho thấy, và nhắc nhở công nghiệp của thấy từ khi ra dự việc làng, chức nhỏ đến chức lớn, bằng giữ tròn phận sự; nên nay chánh phủ ban cho Song-biện Phó-tổng cho thấy mà thưởng công lao và từ đây thấy được dự vị trong "Đông", thì hãy giữ tròn nề nếp như xưa, chuyên cần phận sự, trên cho đẹp lòng quan, dưới cho vui dạ chúng, sau hết chúc cho thấy được chỉ như cao thăng. Khi Quan lớn Đốc-phủ nói giời lời rồi, bèn bước tới đeo giây "Bong" cho thấy Song-Biện Tạ-quang-Mậu. — Đoàn, thấy Tạ-quang-Mậu mở lời đọc một bài cảm tạ Quan lớn Đốc-phủ và các quan chức như vậy:

"Bẩm quan lớn và mấy ông mấy thấy Nhơn dịp ngày hôm nay, tôi lấy làm "chưu hơh, trước có quan lớn Chủ-quan, ông Hội-dồng quản hạt và mấy "ông mấy Thầy giảng dạy đường xa "giá làm đến đây.

"Theo phần tào tôi tưởng rằng: Tôi "xuất thân ra làm Làng, từ Xã-trưởng "lên lên cho đến vị Hương chủ trong "làng thì cũng đủ rồi.

"Nay nhờ sự quan trên cho tôi làm "Đốc-giáp Phó-tổng, dự lo giúp việc "trong làng.

Hôm nay quan lớn lại ban sắc phúc "đầy cho tôi, thì lại càng vinh hạnh cho "tôi thêm nữa.

"Tôi nguyện lấy hết nỗ lực trí khôn "của tôi, làm việc phận sự, vâng theo "lời bề trên dạy bảo.

"Nay tôi rí, thuyết một cái tiệc này, "mà tôi lòng thành thiết của tôi có quan "lớn và mấy Ông mấy Thầy thường tới "đến đây mà chung vui cùng tôi.

"Tôi rí, đãi ơn, trước Quan lớn Chủ-quan, Ông Quán-hạt và mấy Ông mấy "Thầy hết thấy.

Khi thấy Song-Biện đọc giời lời, ai nấy đồng vỗ tay, kết dùng rượu khai-vị đâm dạo giây lạt rồi thính vào tiệc (ăn đó lấy) yến ẩm vui cười, đến 9 giờ báo mãn, thì báo hát cải lương tiếp "khởi sự ra tưởng hát lớp "Lấy Thấy-Cách-Phụng-khiếu Lý-Bàng" đào kép làm tướng để coi, lớp lang rành-rẽ, tuồng đặc nhiều câu đối-đáp phải phép cả thấy cứ lo được toại lòng xem đến 2 giờ khuya mới về. Quan chức đồng từ tạ xuống tàu trở về Cántho.

Luôn dịp này, Bân bao kinh từ mừng cho thấy Tạ-quang được vinh thăng trong hội này và chúc cho thấy:

Bân hoan vững bền loan, "bân danh âm gót ngọc.

An-Hà-Báo

Cuộc đấu lửa Cántho

Năm 1924

Năm nay cuộc đấu lửa bày ra nơi nhà đấu sau Tòa-an Cántho (Ancien Karao S.T.A.S.O. kêu là Garage của Herthien). Nhà dọn đẹp-dẽ, trước dàn võ nhà đấu lửa có làm cửa Tạ-n-quang có treo cờ-rờ, đèn điện năm sắc cho chạy rọc theo dãi, ban đêm trông vào rất ngoạn mục. Từ bữa 7, 8, 9 Avril, các diễn-chủ đã khởi sự đem lửa đến, qua ngày 10 mở cuộc đấu đêm ước được 500 bao xem có nhiều thứ: tròn hột, dài hột, nhỏ hột, lớn hột.

Làng Nhơn-ai có M. Trương-tuấn-liên đem đến đấu một con bò làm bằng giống lúa bông-dừa và một con trâu có làm bằng gạo trắng giống lúa móng chim, cả hai xem rất khéo. Làng Mỹ-khánh hoạc hình con lừa bằng bông lúa, giống lúa tròn hột và dài hột xem thật là xảo thủ.

Cuộc đấu lửa năm nay coi hơn năm ngoài nhiều. Lửa đem đến đấu cũng nhiều hơn mà phần nhiều lại được rất hơn năm ngoài. Coi đó đủ biết người nông phu trong tỉnh càng ngày càng biết rõ cái ý kiến của Chánh-phủ về việc tuyển lửa giống.

Khi Hội-dồng Bát-vật Canh-nông khảo-xét và đem máy thử các giống lúa tốt xấu, nặng nhẹ thế nào, rồi chấm đậu được thưởng theo bản biên tên dưới đây:

HẠNG CHỦ A — Tròn và Lớn hột

- Phần thưởng của chánh phủ**
- 1— Dương-v-Quan (Long-tuyền) 100\$
 - 2— Huỳnh-v-Cương (Tân-an) 50.
 - 3— Huỳnh-v-Huân (Tân-an) 30.
- Phần thưởng của Hội Canh-nông**
- 4— Huỳnh-v-Tô (Mỹ-khánh) 25\$
 - 5— Võ-hồng-Sa (Tân-thời) 20.
 - 6— Huỳnh-công-Thuận (Nhơn-nghĩa) 20.

Tờ Ban khen

Tiêu-vân-Điền (Tân-an), Trần-ngọc-Triệu (Nhơn-ai), Huỳnh-bửu-Truyền (Tân-an), Trần-vân-Thế (Nhơn-ai), Dương-v-Quan (Long-tuyền).

LỬA TRÒN HỘT

- Phần thưởng của chánh phủ**
- 1— Tạ-quang-M (Nhơn-ai) 100\$
 - 2— Trần-tiến-Kiệt (Trương-thành) 50.
 - 3— Huỳnh-vân-U (Mỹ-khánh) 30.
- Phần thưởng của Hội canh nông**
- 4— Nguyễn-vân-Ngân (Mỹ-hòa) 25\$
 - 5— Nguyễn-v-Giao (Tân-an) 22.
 - 6— Nguyễn-v-Keo " 20.

Tờ Ban khen

Trần-nhật-Thăng (Tân-an), Trần-tiến-Mậu (Trương-thành), Nguyễn-kế-Thiện (Mỹ-đà), Huỳnh-h-Đông (Tân-an), Huỳnh-bửu-Hoàng (Tân-an), Huỳnh-vân-Nhân (Long-tuyền)

LỬA HỘT DÀI

- Phần thưởng của chánh phủ**
- 1— Bùi-bửu-Út (Nhơn-nghĩa) 50\$
 - 2— Phạm-bá-Đê (Thới-thạnh) 30.
 - 3— Nguyễn-vân-Giao (Tân-an) 25.
- Phần thưởng của Hội canh-nông**
- 4— Nguyễn-chi-Lang (Giai-xuân) 20\$
 - 5— Trần-tiến-An (Trương-thành) 15.
 - 6— Nguyễn-vân-Sự (Trương-long) 10.

Nhân đàm

Tuổi giáo kia hỏi trò B. như vậy: Vì làm sao tạo hóa sanh ra con người có một miệng mà phải hai tay, một miệng mà hai lỗ tai, và một miệng mà hai con mắt.

Trò B. bèn đáp lại: như vậy coi mới đẹp, bởi nếu một miệng một tay, cũng một lỗ tai hay là một con mắt thì khó coi lắm.

Thầy giáo nói: không phải vậy. Nếu tạo hóa sanh ra hai miệng một tay, hai miệng một lỗ tai hoặc một con mắt thì xem cũng đẹp vậy. Tròn nào biết cái nghĩa thấy nghe.

Tiò K. bèn đưa tay lên xin hỏi đáp. Nếu tạo hóa sanh ra con người có một tay mà hai cái miệng thì làm sao làm cho ăn, một lỗ tai lại mà hai cái miệng thì nói nghe sao kịp. Thứ cô nói cái miệng nhai mà hai con mắt ngoi chừng mà còn nhiều khi phải nhắm nhắm nhắm là hai miệng mà một con mắt.

H. T. K.

Tự do diễn đàn

Đời tôi trái phải xin ông Nguyễn-dại-Lượng kêu là Kim-dit-Vàng xét cho

Thưa ông! tôi vốn là người đọc báo lâu nay, nhưng tôi chẳng dám chê tài ông nào, mà cũng không lòng đố kỵ bài nào hết. Vì theo siêng-khi tôi tưởng cho những bài chỉ của ông mà tôi lại phải báo, mà đấng đấng lên cho muốn mất người xem; thì toàn là những bài có 1 b c.

Hôm nay tôi xem báo An-Hà số 350 ngày 28 Février, nơi mục "Tự-do-diễn-đàn" của ông Lê-thinh-Cô người ở Rạchgiá viết bài tựa đề "Hỏi người Việt Nam! nở với lên công ơn của người Nam-Việt ra xưa" đọc suốt bài của ông tôi thì rất thâm cảm và phục cái ý kiến của ông tôi lắm; và tôi cũng ước mong sao cho các bậc trí-thủ vì địa-nhiệt-thành, thường tưởng đến dòng Hồng-Lạc này làm lịch sử của các đấng công thần hiển vi vì nước quên mình, lấy nhữn gương trung canng nghĩa khí cùng nhữn phong tục đẹp-dẽ xưa; tôi về ra cho đoàn hậu-tiến biết rằng: công khó nhọc của các vị trung thần hiển sĩ trong nước ta đây, cũng chẳng thua kém chi với các nước kia vậy!

Kể tôi tiếp xem được báo An-Hà số 352 ngày 13 Mars, cũng nơi mục "Tự-do-diễn-đàn" của ông Nguyễn-dại-Lượng kêu là "Kim-dit-Vàng", lại gọi miêch là người đời đến nhà thành, đốt hương nhà phật, viết bài kích bài ông Có tựa đề "Sey chi cho xa, mà chúng xét lại gần" tôi đọc hết bài của ông Đại-Lượng thì tôi chông phui: tôi ông làm song tôi còn tiết gièm cái thì-giờ ông ngời viết bài mà kích bài ông Có đây; chứ chỉ ông đã ông kiến nhữn đều nhữn ích tương-ra cho Đổng-Bang ta nơi lấy thì đã chẳng thất công, lại ông còn được tiếng ngợi khen là khác! Tiễn đây tôi xin vô là mà nhắc lại cho ông chớ rằng: ông đã tự xưng mình không phải khách-lai vốn ở quê NGUYỄN (Trước khi chữ quí đợc già của ông câu đó chớ?)

Sao ông lại không thấp hơi cùng ông Có mà kêu ca gièm cho Đổng-Bang ta, hơi may phui nhữn có kẻ thọc ngoi được mà bỏ hột đều tin-tưởng làm-lai ấy đi chẳng là hay hơ? Ờ đây ông đã chẳng làm được thì thôi, hơ nào ông lại cảm viết mà bài ông Có từ lời nói là ư chi vậy?

Còn một điều này nữa, ông đã tu xưng là Nguyễn-dại-Lượng, nếu theo tri tôi nghĩ chẳng làm ông là người chĩa, không thì cũng là khách-lai đó?

Bởi ông Có vì địa-nhiệt-thành cũng nói giống tôi lòng nêu thân-bỏ một vài câu mà thôi; đó đâu động lòng chủ khách lại đang thờ phượng ông Quan-Công trong nhà, tức mình mới có ra kiểm đều bắt-bẻ ông Có đây chớ gì? Phải vậy không, à ông Đại-Lượng?

Thưa ông! tôi xin thưa thiệt cớ ông ông đây: tôi là đứa thơ-ngây, bấy lâu cũng chưa làm được chỉ hơi ích mà giúp Đổng-Bang ta đang thời buổi này; song đến việc suy xét tôi cũng có một mấy lượng tâm như người vậy, à ông Đại-Lượng! Như việc tôi ra đây là tôi tùy theo sự kiến thấp lên của tôi; xin ông có tư tưởng cho tôi là kẻ a-dua theo ông Có hoặc một cốt một đấng chỉ với ông Lê-thinh-Cô.

Thật không phải đàn tôi là người ở Cántho lâu nay tôi chưa biết một ông Có này là ai? tại tôi cũng chưa có hạnh phúc chi mà được gặp ngài lần nào? song tôi xem thấy cái ý kiến của ông Có bày ra như thế; là có ý ước mong cho các bậc trí-thủ vì địa-nhiệt-thành thấp hơi cùng ông, truy tầm lại-lý hơi

Đổng-Bang ta nhiều người chưa thông-hiểu thì nên xem cho rõ: Nhữn sự tích của các đấng trung thần hiển sĩ ta xưa, cũng làm người có công khó nhọc vì quốc-vong-xu sánh với ông Quan-Công của Tàu cũng chẳng thua sức chỉ đó! sao Đổng-Bang ta lại không nhớ đến công-khố nhọc của các bậc trung thần ấy trong Nam-Việt ta cũng có, lại không kiểm mà thờ, ta lại đi thờ phượng loài kinh các vị trạng thần ở xa cách ta muôn ngàn hải-lý như thế? Chớ ông Có người mà dám để lời chỉ mà khuyên ép Đổng-Bang ta phải giữ tuyệt đối thờ, ông Quan-Công hay sao? tôi phiên lòng ông Đại-Lượng phải ra kiểm đến mà kích bài ông Có như thế?? Ấy là tùy thích ai muốn thờ thì thờ đó thôi! (biểu rõ chưa rõ ông Đại-Lượng?)

Tóm lại một điều là ông Có cũng chẳng dám nghĩ quyết cho nhữn nhà thờ-phượng ông Quan-công đây toàn là dân Trung-Huê hết đâu! Ấy là ông nghe lầm hiểu lộn cho nên lời ông Có luận một đấng ông lại kích-bắt cang một ngã, thì tôi e phiên lòng ông Có lắm, à ông Đại-Lượng!

Xin ông Nguyễn-dại-Lượng kêu là Kim-dit-Vàng xét lại!

Văn-phước đit Đuyn Cántho—ville

Sách mới

Kích trình chữ đọc giá rẻ:

Lúc này hồn-quán đang in cuốn sách của hồn-quán ông-lý, ông Đỗ-văn-V, soạn, tựa đề là "Phép biên-chép" số sách "bản" đến ngày 10 mai 1924 thì xuất bản. Giá mỗi cuốn định là 1\$00. Sách dày chừng 80 trang.

Các bạn thương-xia vì nào muốn mua sách này xin viết thư cho hồn-quán biết trước, để hồn-quán để dành chỗ vì hồn-quán tích xuất bản vừa rồi hết mà thôi. Vì nào muốn mua trước xin gửi thư và tiền trước luôn thì, hồn-quán sẽ đem tiền vào số, đến ngày 10 mai hồn-quán sẽ với sách đến. Tiền mỗi cuốn là 1\$18 cũng về phí vận người mua chiu.

Vì nào muốn mua số để bán lại, từ 20 cuốn sắp lên, hồn-quán sẽ cho bớt-bớt 20%.

Gửi thư và mandat xin để cho: Monsieur Đỗ-văn-V Tổng-lý An-Hà đn quán Cántho

VIỆT NAM Thanh niên hội

Đến 8 giờ tối ngày thứ bảy 12 Avril này hội viên V. N. T. N. sẽ diễn tấn kịch "Mậu-cử-nghĩa" của ông Trần-tuấn-khai tại rạp chiếu bóng Hàng-quạt để ăn mừng ngày hội tiết của Hội. Hội có giầy mời các vị sáng lập, tán-trợ và từ-trợ hội viên Annam cùng qui-quyển đến dự cuộc diễn-kịch đó không lấy tiền, còn các ngài thường hội-viên thì chỉ đưa xem thẻ hội là được vào coi không mất tiền.

Đến chúa nhật 13 Avril, từ 2 giờ đến 11 giờ tối có hội tại hội-quán V. N. T. N. ở số 5 phố Vong-dức Hà-nội, tất cả các vị sáng-lập, tán-trợ và từ-trợ hội viên cùng qui-quyển sẽ có giầy mời các ngài thường-hội-viên đưa xem thẻ hội sẽ được vào. Ngày hôm ấy có nhiều việc tiêu khiển, lại có diễn tấn kịch "LE GENDARME EST SANS PIÉTÉ" của Georges Courteline (Hội-viên diễn) hội 1 giờ, và có chớp bóng bởi 9 giờ nữa.

Đúng 7 giờ có đại-tiệc ở nhà ăn của hội-quán. Các ngài hội viên nào muốn dự tiệc ấy, xin góp vào quỹ hội 0\$50 trước ngày 10 Avril.

Tin mừng

Mới hay tin rằng: lịnh nội trợ của M. Auguste-Jacques Lân là Directeur-gérant du service de Transports d'automobiles Trần-Thánh-Long et fils, Propriétaires (Cántho) mới ra sinh một trai rất khôi-ngô tuấn-tu, hôm ngày 10 Avril này đợc tên là Léon Lân; vậy Mộng-Trần có lời đề mừng cho M. Auguste-Jacques sớm đợc trai nối dòng và xin chúc cho Madame và đứa nhỏ được mạnh khỏe luôn luôn.

Mộng-Trần
Kính mừng

Ái tín

Tôi lấy làm buồn ba mà tiếp được tin buồn rằng: lịnh nhậm thân của bạn tôi là M. Liêu-dổng-Tân, toạ-bịch không bao lâu mà lìa trần thế; ông hưởng dương được 52 tuổi.

Vì tình tri kỷ, vì nghĩa tri giao, tôi xin tạm đôi lời mà chia buồn cùng M. Liêu-dổng-Tân và bữu quyến, và cầu chúc cho vong hồn ông siêu-diệu nơi bồng đảo.

Augustin Cầu-buay-tự

Đổi chỗ ở

Kính lời cùng bạn cố giao và thân chủ trong các tỉnh hay: kể từ tháng Mars 1924. Văn phòng quan Trạng-sư DARTIGUENAVE (Henri) tại Mytho sẽ dời về Saigon, nơi đường Lagratières số 48, gần dinh quan Phó-Suái.

Vì nghĩa thầy, trò, tôi cũng theo về Saigon giúp việc cho ngài.

Vậy như qui khách cùng thân chủ thuở này, vì nào có việc kiện thưa, hoặc tại tòa trên Saigon, hoặc tại các nơi Tòa sơ-lục-lao, mà muốn cho thấy trở lời giúp việc cho anh xưa nay, xin mời đến nơi ấy mà thương-xia. Sẽ động tiếp rước từ từ luôn luôn, bất kỳ ngày giờ nào.

Còn nhà riêng của tôi ở, thì nơi đường Roland Garros, số 39-41, gần chợ mới Bến-Thuận.

Nay kính,
NGUYỄN-TÂN-THÀNH
Cựu Trạng-sư
1er Clerc Mre Dartiguenave

THỜI SỰ

Giá bạc

Thứ sáu... ngày... 11 Avril..... 8 f. 50
Thứ bảy... ngày... 12 Avril..... 8 55
Chúa nhật... ngày... 13 Avril..... 8 70
Thứ hai... ngày... 14 Avril..... 8 60
Thứ ba... ngày... 15 Avril..... 8 55
Thứ tư... ngày... 16 Avril.....
Thứ năm... ngày... 17 Avril.....

Cántho

CHUYỆN GIÀN-TRÁ TẠI TIỆM CÀM-ĐỒ CÁNTHO

Ngày 6 Avril rồi đây, M. D... có đem đến tiệm Cà-m-đồ Cántho xin thay một cái giầy cam một cây neo 15\$ cam ngày 6 Juin 1923 đến ngày 6 Avril 1924 M. D... tính đó 10 tháng tiền lãi 3\$—Vào giầy cam M. D... trao về một cái giầy cam đó nói trên đây và lại thêm giầy bạc 5\$ chứ Tài-phủ lấy bàn toán tính lóc-cóc rồi thôi lại cho M. D... 1\$70 mà thôi. M. D... hỏi: tiền lãi 10 tháng là 3\$ phải thôi lại cho tôi 2\$ chớ—Chú Tài-phủ trả lời: 3 đồng 3... cõ từ tội một tháng 3\$30 A... —M. D... nói: tội làm sao? 7 6 Juin 1923 tới 6 Avril 1924 là đúng 10 tháng tròn mà... chọn 3... cõ từ tội chớ phải tính tội một tháng—Luật nro dạy vậy?—Ờ, luật nro... cõ từ không bằng lòng thì li... li... cho người ta làm công chuyện... M. D... thấy thế cũng không lạ chú Tài-phủ đó, mới đi kiếm M. Kh... là người làm việc bên chếp trong tiệm cà-m-đồ mà nói từ sự trước sau. M. Kh... nói xin M. D... để đó lui tính cho, tức thì M. Kh... lại nói với chú Tài-phủ (nói nhỏ nhỏ sao đó không rõ được) chú Tài-phủ lấy thêm 0\$15 cây M. Kh... đem đưa cho M. D... và nói: bởi vì không biết anh ta nói tính tròn một tháng trời vậy, cái giầy cõ thiệt quá một ngày nên tính nửa tháng là 3\$15, trả lại cho anh trước sau 1\$85

yếu đuối
vàng vọt

GÂY MÔN

Thuốc SIROP de
DESCHIENS
có huyết ho

Lành cho hàng táu mẩu mẩu, ấy là một vị thuốc của nhà Liông-y trứ danh. Thuốc này hiệu quả thần kỳ đối với các bệnh về thanh quản. Các nhà thông thái thành Paris đã dùng nó. Dùng ngay tại Paris: DESCHIENS, 7 đường Paul Baudry và các nhà thuốc.

Còn nữa

